

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljam veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 218.

V Ljubljani, v petek 25. septembra 1885.

Letnik XIII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“,

edini slovenski dnevnik na katoliško-konservativni podlagi,

nastopil bo s 1. oktobrom zadnje četrtletje XIII. leta svojega obstanka. Ob tej priliki vabimo najvljudnejše vse prijatelje našega lista, da bi se kolikor toliko podvzivali z določilom naročnine, katerim je taista že potekla, kakor tudi z razširjanjem našega lista, za kar se našim dosedanjim gg. naročnikom še prav posebno priporočamo.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri opravištvu prejemam:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemam veljá:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Denar — svetá vladar.

II.

Denar in delo.

Kapitalizem se pobija od mnogih strani, z mnogih stališč. Pri nekterih nasprotnikih kapitalizmu pa zasledujemo neko pomoto, in ta je, da ne ločijo kapitala od kapitalizma ali oderuštva. Mi smo nasprotniki le onih kapitalistov, ki ločijo kapital od dela, učé, da je kapital toliko vreden v narodnem gospodarstvu, kolikor delo ter trdijo, da kapitalistu ni treba delati. To je napačno, in zato se bojujemo proti modérnemu židovskemu gospodarstvu. Delo je prvo, kapital je le zaslužek za delo. Toraj želimo,

da se zopet povrne naravna razmera med delom in kapitalom, da ostane kapital delu ohranjen. Ali ravno nasprotno je na svetu. Ne le, da se delo vedno slabše plačuje in je vedno večji prepad med delom in kapitalom, marveč kapital se množi brez dela. Modérni svet imenuje kapital le denar, akoravno bi slednji moral biti le merilo in prometno sredstvo kapitalu. Vsled tega je sedanji kapitalizem le denarno gospodarstvo, denarna kupčija, s kratka: goljufija in oderuštvo.

Svetopisemske besede: „Kdor ne dela, naj tudi ne jé“, vjemajo se popolnem z naravnim pravom. Tudi stari paganski modroslovci (Aristotel) so učili kot prvo načelo v državnem življenju: „Kdor hoče uživati darove zemlje, mora take tudi pridelovati“, ali z drugo besedo: „Kdor ne seje, naj tudi ne žanje.“ Ta jasna resnica je tečaj, na katerem visi narodno gospodarstvo, pogoj pravemu, zdravemu redu v narodnem gospodarstvu.

Mislimo si življenje narodovo, kakor je v resnici, ali se ne suče in vrti vse le okoli — želodca. Ljudje hočejo in morajo jesti, imeti streho in obleko. Te prve potrebe ima vsak človek, divjak in učenjak. Da se obvaruje viharja in dežja, mora zidati, graditi: bodisi pod zemljo, ali nad njo. Treba mu je k temu pridnih rok, gradiva, orodja itd. Za obleko mora zopet delati. Da se preživi, pečati se mora z živinorejo in kmetijstvom. Brez teh virov bi mu potekla voda življenja. In da se zadostuje vsem potrebam in tirjavam, mora se delo deliti. Eni preobračajo brazde in ob enem pasejo živino, ker kmetijstvo brez živinoreje je nemogoče. Drugi izdelujejo obleko, tretji različna orodja, četrti zidajo hiše, stavijo krove itd. Da se pa to človeško življenje ohrani v pravem redu, treba je tudi javne uprave, pravoznanstva, čuvarjev narodnega imetja. Živa potreba so dakle narodu tudi možje, ki skrbé za višje, duševne interese, ti so učitelji in duhovniki.

Vsak stan ima toraj svoje delo, ker delo je

pogoj življenju. Kaj je toraj zlato dno človeškemu blagostanju? Ne hiše, ne polja, ne kuponi, ne bankovci, marveč le — delo.

Da bi pa naši čitatelji nas krivo ne razumeli ter celó mislili, da se strinjamo popolnem z Angležem Adamom Shmithom, ki je postavil svoje plospe socijalizma na stavek: „Edino delo ima pravico do premoženja“, primorani smo pristaviti še eno vprašanje. In to slóve: Kaj pa je delo? Še boljše je, če vprašanje prevržemo ter rečemo: Kaj ni delo?

Če govorimo o delu, navadno ne delamo razločka med delom z rokami in delom z glavo. Ne vprašamo, ali materijalno delujoče, ali idejalno snujoče? Pravimo le „delo“. Anarhisti pa, ti poznajo le delo z rokami, akoravno njihovi agenti in prvoboritelji ne primejo za kladivo, lopato ali sekuro. Ti znajo le jezike brusiti, petarde metati, dražiti narod.

„Delo ima pravico do premoženja“, uči socijalizem. Kaj pa, če kdo ne more delati? Bolniki, hromi, slepi, ponesrečeni itd., ali tudi ti ne smejo imeti premoženja, ker ne delajo? In če ti je žena prinesla k hiši toliko premoženja, da ob njem lahko živiš, ali se ti sme vzeti, ker ne delaš? In če spodiš hlapca iz službe, ker ga več ne potrebuješ, mora li lakote umreti, ker ne dobí drugega dela? Če si delavec s pridnimi rokami pridobi par stotin ter jih pošlje v hranilnico, mu smemo li obresti odvzeti, ker si té ni pridobil z delom? Če si podedoval po očetu hišo in hlev, vržeš li to socijalizmu v žrelo? Adam Shmit trdi, da ne pozná dednega prava. „Vse premoženje, zemlja in denar, premakljivo in nepremakljivo blagó so občna lastnina človeštva, in le kolikor si pridobiš z delom, toliko smeš imeti.“

Kje na celem svetu veljajo taka načela? To bi bil lep red! Vsi naravni čuti bi se zamorili v človeku, propala bi družina in država. Mnogo cenimo in čislamo delo, a vendar nima edine pravice

LISTEK.

Iz življenja grofa Henrika Chambordskega (Henrika V.).

(Dalje.)

Redno je hodil vsako nedeljo in vsak praznik k svetemu obhajilu. Ako ne morem biti ob omenjenih dnevih pri sv. obhajilu, rekel je enkrat grof k svečeniku, zdi se mi, da mi nekaj manjka in prazno je pri srci. V boleznih je še večkrat prejel sv. zakramente, in žal mu je bilo, da ni mogel vsak dan prejeti sv. Rešnjega Telesa. V pogostem prejetju sv. zakramentov je najdel grof Chambordski to, kar mu je njegov ded Karol X. naprej povedal dne njegovega prvega sv. obhajila o Svečnici 1832. l.: „Velika bode znabiti tvoja osoda in težke tvoje dolžnosti. Ako bi te kedaj težilo breme nadlog in težav sklenjenih s tvojim stanom, bode ti moč dajal spomin na 2. svečana.“ Dneva prvega sv. obhajila pri otrocih se je vselej veselil. V Frohsdorfu pri Dunaji je bil ta dan pri vseh pobožnih vajah z otroci, srečo jim je vošil, ko so prišli iz cerkve, pripravil jim je v gradu zajuterk, tudi sam je bil navzoč.

Močno je bil užaljen, ko je videl, da se zamarja tak lep dan. V velikem mestu, pravili so mu nekaj, bode v cerkvi, kjer je on navadno pri sv. maši, prvo sv. obhajilo za otroke. Tega se je veselil in ob določeni uri je bil v cerkvi. A namesto pobožnih dečkov je videl druhal dečakov, šepetaje prišedši v cerkev gnjetili so se na prvi prostor, med sv. mašo so se suvali in s svojim obnašanjem so pokazali da ne vedó, kaj delajo. To je grofa močno bolelo, in prvo kar je storil, povrnuivši se v Frohsdorf, da je daroval sv. obhajilo za nečast, ki se je tam zgodila presv. Rešnjemu Telesu.

V tako pobožnem srečanju tudi pregreha ni najdla prostora. Njegov učenik, o. Druilhet, mu je dal v darilo vezanje, na katerem bil je zveženj lilij, nanj so padale kaplje iz presv. Srca Jezusovega; spodaj je stalo ime prince in besede: „Serva lilija.“ Ali razumete, vpraša ga učenik. Da, reče princ, to je molitev k presv. Srcu: „Varuj bourbonovce.“ Ali bi besede ne pomenile tudi kaj drugega, ker stojé pod Vašim imenom? Ali bi jih ne mogli obrniti tudi na-se? „Da, da, reče grof, potem se to reče: Bourbonovce, obvaruj nedolžno sree . . . Častiti, bodite zarad tega brez skrbi!“ Kar je tačas obljubil, držal je zvesto. Več let pozneje je mogel pobožni mašnik o njem pričati. Dunaj, Berolin, London, Benetke so ga videle v svoji sredi, a povsod si je pridobil spošto-

vanje s svojim brezmadežnim življenjem. Z ženo je živel 37 let v srečnem zakonu. Skupaj sta delala, sprejemala zaslusauja, hodila v cerkev, skupaj na razvedrilo. Ako je bil grof sam na potovanju, pisal je vsak dan svoji soprogi; a ona tudi ni zapustila bolniške postelje, dokler ju je smrt po sili ločila. „Potrpi“, tolažil jo je soprog, „kmalo se bomo v nebesih zopet videli in tam za zmirom.“

Pobožnost in čistost! More li biti kaj boljšega, da se vera ohrani zoper vse sovražne napade. Ali more luč svete vere imeti boljše hrane, da jasno in svitlo gori? Oboje je imel grof Chambordski in zato je ostal trden v veri. Nikdar ne bodem omahaval v veri. S tem naprejevetjem je sklenil 12-letni princ svoje zapisavanje iz let prvega sv. obhajila, katerim je napis: Spomini na najlepši čas mojega življenja. Vse njegovo življenje je grof Chambordski ohranil ta sklep iz svojih otroških let.

„Nil sine numine!“ (Nič brez Božje previdnosti.) To je stalo nad vhodom v grad Lulworth, v katerem je Karol X. najdel zveetje, ko je Francosko zapustil l. 1830. Pravijo, da je ta izrek zanimal njegovega 10letnega vnuka, poznejega grofa Chamborda in se je njegov otroški duh mnogo pečal s tem. Naj je to, kakor more biti, vera na Božjo previdnost je bila grofu Chambordu na vsem njegovem trudapolnem življenju zvezda vodnica, ki ga je vodila in

do premoženja. Poznamo tudi dedno pravo, pravico do darila, prve posesti itd.

Ako je kdo len, delomrzen, pa vendar le živi od svojega imetja, ne moreš ga siliti k delu. Če te pa nadleguje z beračenjem, tatvino itd.: à la bonne heure, reci mu: Delaj!
H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. septembra.

Notranje dežele.

Kako *Rieger* sodi o Nemcih, ki iz Avstrije na Prusko škilijo, služijo naj te-le vrstice: „Nemec je v zavesti svojega velikega števila silen in neprizanesljiv. Nemec vé, da ima za seboj veliko nemško državo, na katero se opira in narod, kterege je na milijone. Le-ti milijoni jako pogubljivo vplivajo na naše nemške Pemce. Ko so Prusi leta 1866 po Českem razsajali, pričeli so z nemškimi Pemci takoj razprave, ki niso bile na korist Avstrije in njeni jednoti in Bog vé, kako bi bilo danes z našo kraljevino, če bi se tedaj ne bili Čehi Nemcem vstavili. Kakega duha da je ta stranka dandanes, kaže nam *Schönerer* in kazal je *Knotz* v Draždanih. V marsikaki gostilni med nemškimi Pemci našli bote podobo nemškega cesarja na steni. Da se jim sline cedé po združeni Nemčiji, rad verujem, kajti že pred 15 leti je bilo očitno, da mora tako priti. V očigled tega sem jih tudi že tedaj svaril, da naj se odločijo, kaj hočejo biti, ali Nemci ali Avstrijani. Povedal sem jim tudi že tedaj, da mi Slovani ne bomo nikdar pripustili, da bi bil naš cesar vazal nemškega cesarja. Zarad tega je naša borba z Nemci ob enem borba za ohranjenje jednote in celote Avstrije.“ *Rieger* je pač pravo pogodil o nemški „irre-denti“, kar pa pri njenih delih ni posebno težavno, ker so tako očitna, da, ko bi se jih bili katerikoli Slovani vdeležili, bi bili že zdavnej pod ključem sedeli.

Lienbacher, vidoč, da mu na svojo roko ni mogoče napraviti lastnega kluba, povrnil se je zopet v naročje desničarjev, kjer je napravil veliko izpoved gledé svojega postopanja. Hujskali so ga nemški Pemci, da naj napravi lastno stranko. *Lienbacher* sicer trdi, da bi ostal desnice zvest, če bi se mu bila lastna stranka tudi posrečila, kajti z levicariji se ne mara bratiti. Tudi danes je še vedno teh misli, da se morajo opravičene zahteve nenemskim rodovom dovoliti in pravičnost skazovati. Pri vsem tem pa *Lienbacher* pripozna, da se nemštvu v poslednjih šestih letih ni nikjer krivica godila. To le trdijo nemško-liberalci, da s tem ljudstvo po planinskih deželah hujskajo. Pri vsem tem pa *Lienbacher* še vedno misli, da bi bilo bolje, ko bi se nemški konservativci zunanje od desničarjev ločili, da bi se jim ne moglo očitati, da so se Čehom in Poljakom prodali. Sicer je pa moj program danes še vedno tisti, kakor je bil lansko leto in prej; rad bi napravil iz desničarjev mogočno politično stranko na konservativni podlagi. Mi se hočemo pred vsem potezati za zboljšanje žalostnega stanja delavcev in kmetskega stanú. Dalje hočemo postaviti, ki bode zabranjevala zadolževanje velikoposestva. Dalje pravi *Lienbacher*, da če si hoče desnica v bodočnosti kaj zdatnega priboriti, mora 1. imeti skupni program; 2. ne sme stranka vsega zahtevati in prav nič privoliti; 3. mora si napraviti pravila, ki bodo za vse njene klube enakoveljavna; morali bi se Poljaki v svojih tirjavah omejiti, da ne bi otežkočili stališča Nemcem nasproti njihovim

tolažila. Z njegovim vernim duhom je premišljeval življenje. Tako beremo n. pr. v pismu do grofa *Brissae* dne 26. junija 1844 naslednje zanimive vrstice: „Vaše pismo je pismo prijatelja in sicer krščanskega prijatelja, ki prinaša srečo globoko užaljenemu edino tolažbo, ki je v veri. Da, moj stric je po tugapolnem življenji po smrtni bolezni šestih mesecev trnjevo krono, katero je tukaj na zemlji nosil, zamenjal z nevenljivo krono, katero mu nihče ne more odvzeti. V nebesih prosi s sv. Ludovikom in z drugimi svetniki naše obitelji za tistega, ki je ostal tukaj sam na zemlji, ki tako zelo potrebuje duha in moči, da bode mogel izvrševati svoje dolžnosti.“

Ko se mu je prigodila nezgoda, da bi bil kmalo življenje zgubil, pisal je dva dni pozneje mls. *Frayssinous-u*: „Zelo sem trpel, in še sedaj trpim, a Gospod je trpel veliko več.“ Pri tej priliki je pisal generalu *Clouet-u* na njegovo sožalno pismo: „Bog mi je to poslal za poskušnjo v potrpežljivosti, da izvrši na meni vzgojo.“ Ni čuda tedaj, da je pri taki živi veri ostal grof *Chambord* vesel pri vseh okoliščinah v življenji in da je pri največjih obiskovanjih obvaroval krščansko vdanost in mir.

(Konec prih.)

volilecem; 5. bi morali vsi oddelki desnice biti popolnoma ravnopravni, ne gledé na to, koliko da je katerih. Vlada morala bi biti strogo parlamentarna in v dnu srca prepričana, da je odvisna od večine. *Lienbacher* tudi priznava, da bi bili slovanski napisi na bankovcih popolnoma opravičeni. Končal je pa: „Jaz in moji prijatelji smo Slovanom pravični, toda ne le njim samim, temuč tudi njihovim prijateljem.“ No, za danes mu tega še ne verjamemo, in bomo počakali, da nam mož dokaže svojo trditve.

Šolske razmere so tudi na čeho-slovanski zemlji jako žalostne za Slovane, kjer jih imajo nemški mestni zastopi v rokah, kakor je ravno sedaj v *Budějovicah* na Českem. Česka deška in deškiška ljudska šola je tako prenapolnjena po vseh razredih, da po nekterih razredih do 40 otrok na tleh sedi, ker za-nje ni v klopeh prostora in vendar *Budějovški* mestni zastop noče nič storiti, da bi se ta nedostanost odpravila. Zvedelo se je pa to še le sedaj, ko je komisija prostore pregledavala. Da je razdraženost med ljudmi velika, si pač lahko mislimo. Čudno je vsekako, da se ta zadeva ni še javila e. kr. deželnemu šolskemu svetu, če ne drugače, pa vsaj po privatnem potu. Nemci bi kaj takega ne trpeli in tudi mestni zastop bi jim bil že sam od sebe ponudil drugo šolo; a Nemci ne storijo za Slovane ničesa. Je-li narodnost zdrava, ktera v svoji slepi vnemi za-se, z nogo teptá vse naravne in krščanske zapovedi do bližnjega? Kam bomo s takim postopanjem dospeli?

Ko bi bil *Andrassy* še na krmilu v Avstriji, joj, koliko bi imel mož sedaj dela! Koliko noči belila bi se mu glava zarad hudih skrbi kaj bo, kaj bo! *Andrassy* se je vedno bal, da bi se na jugu kedaj ne vstanovila velika slovanska država, s katero bi morala Avstrija računati. Sedaj, ko se je *Bolgarija* združila z istočno *Rumelijo* je morda začel storiťen za tisto *jugoslovansko veliko državo*, pred katero *Madjare* vedno smrtna groza navdaja, kedar se na-njo zmislijo. Slovanom neprijazni politikarji trdijo, da bi bila taka država škala, ob katero bi se lahko Avstrija razbila in je zatoraj dolžnost državnikov za to skrbeti, da se taka država ne vstanovi ter bi bilo treba tudi že kali zatreti, iz katerih bi nastati utegnila. Naravna posledica tega bi bila toraj ta, da se mora Avstrija združeni *Bolgariji* po robu postaviti, da mora — mobilizirati in to tem več, ker tudi *Srbija* mobilizuje. Mobilizacijo avstrijske vojske zahteva varnost *Bosne* in *Hercegovine*. Kljub temu Avstrija sedaj še ne bo tega storila, če ne bo hujega. *Srbska* mobilizacija ji ni nevarna, kajti obrnjena je na obrambo mejá proti *Bolgariji*. *Bosna* in *Hercegovina* ste pa za prvo potrebo zadosti z vojaki pre-skrbljeni, ki bodo ondi za javni mir in red skrbeli. Če bi se vstaja dalje širila; če bi se taista razprostrla tudi po *Macedoniji*, kar je vrjetno, in skoraj gotovo, ter po *Albaniji*, kjer že tako ni nikdar brez nje, tedaj bode morala pa tudi Avstrija več polkov postaviti v *Bosno* in *Hercegovino* in jim število vajakov zdatno pomnožiti. Vse to je pa odvisno od tega, kako da so *Balkanski Slovani* pripravljeni na vstajo. Ravno tako je negotovo, ali bi Avstrija v tem slučaju le meje *Bosne* in *Hercegovine* stražila, ali pa bi se tudi ob enem proti jugu pomaknila. *Bosanski* minister *Kallay* je sicer rekel, da ne mislijo dalje iti in sedaj že celó ne; toda to se lahko čez noč presuče, kar v diplomaciji ni nič novega. Kako so se branili nekteri naših državnikov *Bosne* in *Hercegovine* in vendar smo ji zasedli.

Vnanje države.

Kaj bo z *Macedonijo*? Ona hoče oproščena biti! „*Glas Makedonski*“ pravi: „Skoraj se nam ni nadjati, da bi nam evropske velesile v sedanjih okoliščinah polajšale neznosni položaj in tudi na *Rusijo* se nam ni preveč zanašati, ker je predobra prijateljica drugih velesil. *Rusija* bi imela najprvo nalogo za zboljšanje neznosnega našega stanja trpeti; ona pa tega ni storila, temveč se je zopet iz novega v *Kromeriži* zavezala v vseh važnih zunanjih vprašanjih popolnoma vzajemno z ostalimi velesilami postopati, posebno pa z Avstrijo in Nemčijo. Kar je pa še najbolj žalostno, je to, da je ob enem tudi prijateljica *Turčiji*. V očigled tega nam pač drugzega ne preostaja, kakor da se sami pričnemo oproščevati *turškega* nasilstva. *Macedoniji* se mora priboriti samouprava, *Macedonija* se mora otresti *turškega* jarma, ki jo do krvi žuli. Dve poti vodite nas do tega. Prva je mirna, druga pa pot ustaje. Po mirnem je dosežemo, ako nas podpré *bolgarska* vlada s tem, da se bode v *Carigradu* za nas potegnila, pri razgovoru, ko se bode določeval nov tribut. Odločno pričakujemo, da se bode oproščena *Bolgarija* tudi za nas, ki smo njeni sinovi, potegnili, da dobomo samoupravo, kakoršne krvavo potrebujemo. Če bi pa *Bolgarija* tega za nas ne hotela storiti, potem moramo kreniti na drugo pot; na to pot mora pa z nami vsak, kdor se imenuje *Bolgar* in je tega imena vreden. Naj si bo rojen v kneževini, *Rumeliji* ali *Macedoniji*, z nami mora se dvigniti na oproščenje domovine.“ Kakor je iz tega razvidno, je vse to še le začetek vsega tega, kar se ima na *Balkanu* sedaj goditi.

Ker je vedno govorjenje o *istočni Rumeliji* bode marsikoga mikali natančnejši podatki o tej pokrajini. Velika je 35.901 štirjaških kilometrov, ter

ima 815.946 prebivalcev, ki se sledeče razdelé; 573.560 je *Bolgarov*, 174.700 *Turkov*, 42.654 *Grkov*, 19.549 *ciganov*, 1.306 *Armenčev*, in 4.177 *židov*. *Kneževina Bolgarska* je pa nekaj več in ima 63.972 štirjaških kilometrov in pa 2.007.919 prebivalcev. Obe pokrajini združeni v *Veliko-Bolgarijo* obsegali bi toraj 99.873 št. km. in bi imeli 2.823.865 prebivalcev. Ta država bi bila toraj še za 700 št. km. več kakor pa *Česka*, *Moravska*, *Šlezija* in *Dolenja Avstrija* skupaj, kar se tiče prostora. *Vojska* ki je bila do sedaj pod ruskimi generali in štabnimi častniki, ima ruski jezik za komando; ravno tako so tudi vsi pravilniki v ruščini pisani. Sploh je pa na jako slabem glasu, da malo discipline pozná, tako v boji kakor tudi na poti, kjer moštvo rado zad ostaja in po vozovih poseda. Če je res temu in boljih nimajo, ne bodo sami kdo zna kaj proti *Turku* opravili.

Telegrami sporočajo, da je *Turčija* že svoje vojake v uporno istočno *Rumelijo* poslala, ki so že državno mejo prekoračili; ob enem objavila je pa *Turčija* tudi evropskim velesilam korak kneza *Aleksandra*, ki je tako rekoč z njim za svoj prestol igral, ter pravi da ga nikakor ne trpi, in bo že pokazala, kdo je gospodar v istočni *Rumeliji*. Vse to provzročilo je velik strah po upornih krajih, pa vendar ljudje zaupajo, da se bodo s hrabrostjo in božjo pomočjo otresli zakletga sovražnika kristjanskega in slovanskega imena, zato mladenči in možje od vseh krajev *Bolgarije* pod vodstvom svojih duhovnikov na bojišče hité. Vprašanje je, ali bodo *Bolgari* kos *Turški* vojski? Težavno vprašanje, ki bi se prej zanikati nego potrditi dalo, če ne dobó podpore iz sosednje *Rusije* in iz drugih slovanskih pokrajin. *Turčija* se čuti žaljeno na svojih posestnih pravicah, ter trdi da se bode znala zanje braniti. Po najnovejših novicah iz *Carigrada* to ni vrjetno; kajti ondi je vse pri stari navadni malomarnosti ostalo; nič ni videti prave odločnosti, nič resnega dela. Edino, kar so storili, je pritožba na velesile, da jim je knez *Aleksander* v škodo všel. Ona sedaj čaka, kaj bodo velesile na to rekle. Velesile pa poprej ne morejo prav nič reči in nič svetovati, dokler same ne vedó, kaj misli *Turčija* storiti. Preden se bodo v *Carigradu* odločili ali za to ali za ono, stali bodo *bolgarski* batalijoni že za boj pripravljeni po *Balkanu* in vojskini ples se bo pričel, po katerem bode zemljevid *Balkanski* najbrž drugače barvan kakor do sedaj.

Iz *Petrograda* se „*Polit. Corr.*“ brzojavlja, da je car *Aleksander* *bolgarskega* vojnega ministra opozoril, da naj se temu dostojanstvu odpové, ker je ruski podanik. Ravno tako telegram trdi, da je car prepovedal ruskim častnikom vsakojako podporo istočne-rumunske ustaje. *Ruska* vlada je pa menda prepovedala, da ruski prostovoljci ne smejo več v *Bolgarijo* in istočno *Rumelijo*.

Možje, ki se pečajo z veliko državno politiko, trdijo, da je *bolgarska* vstaja v istočni *Rumeliji* tudi na *Ruskem* jako iznenadila vladne kroge, pač pa ne narodnih. Prvim je ta vstaja menda jako neljuba, saj prezgodna, ker se ne strinja z njihovo politiko. *Rusija* na *Bolgarijo* še vedno gleda, kakor na dete v povojih, za katero bi rada po očetovski skrbela, *Bolgariji* jela je pa ta očetovska skrb že zdavnej presedati, ter bi se je rada znebila, kakor se je to na *Srbskem* zgodilo. Narodnost tudi na *Bolgarskem* vedno več tal dobiva in so nekteri možje v politiki izvežbani, ki trdijo, da je *bolgarska* narodnost avstrijskemu vplivu bolj nagnjena in bolj pristopna, kakor pa *ruskemu*. Če je res tako, so *Rusi* to sami zakrivali, ker niso imeli pravega razuma za mlado kneževino in so jo hotli strojiti po načinu, kakor postopajo doma. To pa *Bolgarom* ni bilo všeč in so lansko leto dva ministra, ki sta bila *Rusa*, pognali čez mejo. Dalje se tudi trdi, da bo nova, t. j. povečana *Bolgarija* na to delala, da se bode bolj na Avstrijo, kakor pa na *Rusijo* naslanjala. Mogoče, saj se vladna *Srbija* in vladna *Rumunija* tudi, toda narod o tem neče kaj prida vedeti. Prav lahko je toraj mogoče, če tudi neverjetno, da bi se vladna *Bolgarija* na avstrijsko stran nagnila; neverjetno zdi se nam to le zarad tega, ker je knez z rusko vladarsko družino v sorodu, z našo pa ne; a politika se mnogokrat za vladna sorodstva ne zmeni ter gré svojo pot. *Rusija* je dalje *Bolgare* s svojo krvijo rešila iz *turške* sužnosti; tudi tu mogoče, da se na to ne bodo preveč ozirali, kajti ne-hvaležnost je tudi še dandanes plača svetá. Sicer bi *Rusija* javalne pripustila, da bi *Turčija* *Bolgare*, oziroma *Rumelijote* za izvršeno prekucijo pokorila. *Turške* čete so se sicer že dvignile iz *Adrijanopolja* proti *Filipopolju*, toda zmogle ga še niso in ga prej ko ne tudi ne bodo, kajti ruski prostovoljci jeli so že vreti v *Bolgarijo*, kakor so vrel pred desetimi leti. Kedar bode pa enkrat že naredna *Rusija* ondi, tedaj tudi vladna ne bo smela in ne bo hotla zaostajati.

Iz *Bukarešta* sta bila iztirana med drugimi tudi *Sacaseanu* in *Ocaseanu*, vrednika *irredentovskega* lista „*Unitatea Nationala*“; izdala sta ona dva tudi *irredentovski* razglas, kterege so bili razširili po *Erdeljskem*. Iztiran je bil tudi *Droc Banculescu*, tajnik *irredentovskega* kluba „*Carpatzi*“. Šli so v *Galacu* na francoskem parniku preko *Carigrada* in *Marselja* v *Pariz*. Dali so jim na kolodvoru potnine, in rumunske potne liste. Ko se je vlad odmikal, zaklicali so jim okoli stoječi in izrazili srd nad *Madjari*. *Iredentovci* so se teraj umaknili, sedaj naj pa *Madjari* nikar ne dražijo in ne zatirajo *Rumuncev*,

kajti sila silo rodi in kdor za meč prime, z mečem pogine.

Izvirni dopisi.

Iz Cerine, 23. sept. Vem, gosp. vrednik, da še niste nikoli dopisa prejeli od tega kraja, zatoraj moram povedati, da je Cerina vas daleč doli na Dolenjskem že prav blizu Hrvaškega, pa to nič ne dé, kje leži ta vas, le če bote hoteli dopise sprejemati iz tega kraja. *) Pisal Vam bom večkrat resnično in pravično, in sčasoma se bodo čč. bralci tudi natančneje seznanili z našim krajem, ko jim bom marsikaj povedal, popisal in razložil, spoznali bodo, da je pri nas marsikaj drugače kakor drugod. Novosti v tem kraju ravno sedaj ni; pač, te dni po noči ob 1/2 2. uri imeli smo požar in pogorela sta dva posestnika čisto do tal z vsem, kar sta imela. K sreči bila sta zavarovana, eden se je še le prav pred kratkim zavaroval in to še le po prošnjah dotičnega agenta banke „Slavije“; premije še sicer ni plačal ali vendar pravijo, da bo dobil zavarovalnino in tako se bo učil spoznavati korist zavarovanja.

Vreme imamo izvrstno, gorko solnce kuha grozdje, da se človeku kar srce smeje. Če nas Bog še vse nesreče kakor dosedaj obvaruje, med tem, ko jim je v sosednjih farah toča toliko vničila in kvara napravila, imeli bomo izvrstno kapljico. Pri vas in sploh Gorenjci se smejo veseliti, da bodo pili enkrat dobro vino kljub vsemu obrekovanju nekega potnega učitelja. Vedite, g. vrednik, le prepričati se je treba in potem govoriti, ne pa vino iz Radežkih goric primerjati z vinom naše Straže ali katerih drugih goric v okolici. Čuden tak patron, ki meni, da se oblastnemu govorjenju neskušnega mladenca mora že vse klanjati, ko h krati svojo sodbo čez vse Dolenjsko izreče. Najlepše pa je, da še to ni njegova lastnina, ampak le posnemanje obsodbe nekega Dolenjca čez Dolenjce in dolenjska vina. Pri nas je vino poglavitni pridelek in sedaj pa, če se z obrekovanjem kupci odganjajo in strašijo, se li ne pravi to ljudstvu, ki je že tako silno revno in siromašno, naravnost škodovati? Kam pa se hoče obrniti naš kmet v tolikih stiskah, če vina ne bo mogel prodajati? Letos vina sicer ne bo veliko ali to bo dobro, in tako bodo vsaj nekteri si nekoliko pomagali in nasitili svoje oderuhe. Da, da, oderuštvo je pri nas tista šiba in nesreča, ki je večja, kakor vsaka druga. Za danes naj Vam le toliko povem, da dokler bode tako oderuštvo trajalo brez kazni, kakor je sedaj in do sedaj, zlasti unkraj Krke (se vé, da tudi po drugi nižji Dolenjski), toliko časa si tukajšni kmet ne bode opomogel, nasvetujte mu, kar koli hočete. Če drago, Vam bom pozneje opisoval postopanje tukajšnih „namoštnikov“ — istinitih židov, če tudi so krščeni. Označil bom le „facta“, resnične dogodke, da svet izvé, zakaj je dolenjski kmet toliko reven, res pravi sužen v sredi krščanstva. Bote nam li pomagali ter prostorček v Vašem cenjenem „Slovencu“ dovolili? Preverjeni smete biti, da dopisovala se Vam bode vselej le resnica, da le čista resnica. Za danes — z Bogom. Istinič.

Iz Celja, 24. sept. Za prvi slovenski koncert spodnje štajarskega „slovenskega pevskega društva“, kateri se bo vršil v nedeljo 27. t. m. v Celji v gostilni pri „Slonu“ ob 1/2 5. uri popoldne, se že delajo obširne priprave.

Kakor je znano, bodo sodelovali pri tem koncertu slovenski pevci in pevke od blizu in daleč ter bo sviral tudi cela vojaška godba iz Maribora komade iz slovenskih operet in druge skladbe.

Pri tej priliki se bomo prepričali, kako se slovensko občinstvo in inteligenca zanima za domačo umetnost in tako velevažno narodno podvzetje, kakor je bila ustanovitev tega pevskega društva, pri kateri so si postavili Ptujski Slovenci, bi rekli, večni spomin.

Zunanji gostom pa naznanjamo, da se dobi v hotelu pri „Slonu“, kjer se bo vršil koncert, izvrstna hrana in pijača, ravno tako tudi v čitalnici in pričakujemo od njih, da ne bodo zahajali k našim naprotnikom in hinavcem, kateri režejo na dve strani.

Trgovinska in obrtniška zbornica

imela je dne 28. avgusta 1885 svojo redno sejo, kateri je predsedoval nje predsednik gosp. Josip Kušar v navzočnosti vladnega komisarja g. c. kr. dvornega svetnika grofa Rudolfa Chorinsky-ja.

*) Gotovo vselej z veseljem. Vred.

Seje vdeležili so se sledeči gg. svetniki: Ivan Dogan, Oroslov Dolenec, Pongracij Eichhelter, Alojzij Jenko, Anton Klein, Makso Krenner, Franc Omersa, Mihael Pakič, Ivan Perdan, Vaso Petričič, Filip Zupančič in Jernej Žitnik.

Zbornišni predsednik izjavi, da je za sklepčnost dovoljno število članov navzočih, otvori sejo ter imenuje overovateljema današnjega zapisnika gg. Makso Krennerja in Mihaela Pakiča.

Potem naznani predsednik, da je prejel po g. c. kr. deželnem predsedniku baronu Winklerji sledeči dve pismi:

„Vaša blagorodnost! Vsled brzojava Nj. ekscelece g. vrhovnega pobočnika Nj. Veličanstva cesarja, fem. barona Mondel-na, z dne 18. t. m. blagovolilo je najmilostneje Nj. c. in kr. apostolsko Veličanstvo zahvaliti se za čestitanje na Nj. najvišji rojstni dan, katero je Vaša blagorodnost sporočila v imenu trgovinske in obrtniške zbornice kranjske.

Čast mi je, da Vaši blagorodnosti to sporočim v vljudno objavo na dalje.“

„Vaša blagorodnost! Vsled meni poslanega brzojava Nj. vzvišenosti g. vrhovnega dvornega reditelja Nj. c. kr. visokosti cesarjeviča nadvojvode Rudolfa, blagovolilo sta milostno Nj. c. kr. visokosti cesarjevič in cesaričinja zahvaliti se za čestitanje na Nju najvišji rojstni, oziroma imendan, katero je Vaša blagorodnost sporočila v imenu trgovinske in obrtniške zbornice kranjske.

Čast mi je, da Vaši blagorodnosti to sporočim v vljudno objavo nadalje.“

Zbornica je sporočila radostno na znanje vzela. I. Gosp. svetnik Vaso Petričič poroča po ukazu vis. ministerstva za trgovino z dne 29. junija 1885, št. 22.518, da se vsled necega posebnega slučaja želi, naj se vršitev podvzetij za pokopavanje mrličev po določitvi obrtniškega reda uvrsti med dopuščene obrti in naj se zahteva za tako obrt poleg splošnih v § 23 zakona z dne 15. marca 1883, drž. zak. štev. 39, navedenih pogojev še posebno pogoj splošne izobraženosti in vednost krajnih razmer, ker se taka podvzetja pečajo največ s posredovanjem za popolno ali vsaj nepopolno izvršitev pokopavanja mrličev potrebnega orodja, dela in pomoči oseb, in ker se taka podvzetja z ozirom na nepogojno potrebno zaupanje podvzetnikov, kakor tudi z ozirom na njihovo nedvojno odvisnost od krajnih razmer, ne morejo prepustiti svobodni konkurenci.

Odsek ima ravno napominano željo popolno opravičeno. Podvzetniki imajo opravila, ki ne zahtevajo le zanesljivosti in zaupanja, ampak tudi občno izobraženost; oni ne občejujejo le z domačimi mrliči, ampak tudi z duhovsko in posvetno gospodsko; znati morajo tudi vse dotične naredbe. V izvrševanju taci podvzetij potrebna je ne mala glavica, želeti je toraj tudi, da se s svobodnim tekmovanjem ne oškodujejo že obstoječa podvzetja. Odsek toraj nasvetuje: zbornica naj se izreče za uvrstitev pogrebnih podvzetij med dopuščene obrti.

Predlog se vsprejme.

II. Gosp. svetnik Ivan Perdan poroča vsled dopisa vis. c. kr. deželne vlade z dne 6. julija 1885, št. 4058, o vprašanji, je-li dovolitev v izvrševanje obrti kavarnarjev imela sama v sebi tudi pravico, po dotičnih obstoječih propisih točiti žgane pijače, kakor likere itd., preden je zakonito moč dobil obrtni red z dne 20. decembra 1859, oziroma so li imeli kavarnarji v istem času pravico točiti imenovane pijače, ne da bi jim bilo treba v to posebne dovolitve.

Odsek se je, opirajoč se na na dotična raziskavanja, izrekel, da so kavarnarji imeli tudi pravico točiti žgane pijače, kakor: likere, rum itd., preden je zakonito moč dobil obrtni red z dne 20. dec. 1859 in da je bila ta pravica vedno zvezana z izvrševanjem kavarnarstva, ne da bi bila v obrtnem pismu posebej imenovana.

Odsek nasvetuje: zbornica naj se izreče v zmisli poročila.

Predlog se vsprejme.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Mestna seja.) (Konec.) Podžupan g. Petričič nasvetuje v imenu finančnega odseka, da naj se pripozá detektivom pse zasledujočim nagrada po 40 goldinarjev, kar se zgodi.

Ponudba g. Josipa Streharja 228 goldinarjev za mestno zemljišče v Gradišči, parcela 42,

se ne sprejme in se bode razpisala očitna dražba tega zemljišča.

Za predpriprave pri vodovodu se sklene 3000 goldinarjev na posodo vzeti iz loterijskega posojila proti 5%.

M. o. prof. Tom. Zupan predlaga, da naj se vstanovi na barji, kjer je že sedaj šola, samostalna javna šola dvorazrednica, in naj se ondi pripravi učitelju stanovanje. Za to se dovoli 120 goldinarjev. C. kr. deželnemu šolskemu svetu naj se pa izroči prošnja za dovoljenje te šole in za določitev postavne plače učitelju.

Služba laboranta in šolskega sluge na c. kr. veliki realci v Ljubljani se bo razpisala.

M. o. g. Potočnik nasvetuje prenovljenje pročelja mestne hiše, za kar naj se sestavi posebni odsek. Predlog se sprejme in se odbor „za to“ sestavi iz gospodov: Potočnik, Tomek, Žužek; ob enem bodo pa zraven povabljeni gg.: stavbeni svetnik Ziegler, arhitekt Svitil, spiritual Flis, slikar Jurij Šubie, stavbar Viljem Treo, mestni inženir Duffé in deželni inženir Hrasky.

Župan g. Grasselli vtlemjuje samostalni svoj predlog o napravi prošnje na c. kr. trgovinsko ministerstvo za napravo poštnih podružnic v Ljubljani. Potreba taistih občuti se živo v vseh trgovinskih in obrtniških krogih. Taka podružnica naj bi se napravila v središču mesta na Mestnem trgu; žal, da so bile vse dotične prošnje do sedaj bob v steno. Čudno je, da se ravno na Ljubljano z mačehinimi očmi gleda; manjši in manj obljudeni Celovec ima poleg glavne pošte in podružnice na kolodvoru še dve podružnici v mestu. Ravno taka je v Mariboru. O Gradei pa niti govora ni! Trgovinsko ministerstvo bode konečno vendar-le nekaj vkreniti moralo v očigled tega, da je večina mesta od obeh sedanjih poštnih uradov preoddaljena.

V očigled tega prosili naj bi za napravo dveh podružnic in to ene v obliži sv. Jakoba, druge pa ali na Valvazorjevem ali pa na Cesarja Jožefa trgu. To bi bila ob enem kraja, kjer je veliko uradnij. Prošnji pridružila se bode tudi trgovinska zbornica. Predlog sprejel se je soglasno.

(Škofjski list št. 10) je ravnokar izšel. Pri naša pa najpred papežev dekret „Urbis et Orbis“ in knezo-škofovo določilo, kako naj se spet letos in prihodnja leta, dokler namreč traja žalosten stan katoliške cerkve, sv. rožni venec opravlja meseca oktobra po vseh farnih cerkvah.

(Najvišje sodišče) je o neki priliki določilo ter izreklo, da prostovoljna bira je čisto notranja cerkvena zadeva, katero cerkvene oblasti same vravnajo, na katero toraj državne oblasti ne nimajo vplivati.

(Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.) Župnija Prežganje je podeljena čast. g. Janezu Zdražbi. — Farna opravnik postaneta č. g. Mart. Molek na Dolih in č. g. Jožef Močilnikar na Koprivniku na Gorenjskem. — Prestavljeni so sledeči čč. gg. kaplani: Matej Ferčej v Predoslje; Ljudevit Jenko v Višnjo goro; Mihael Terček v Stari trg pri Poljanah in Mihael Arko v Hrenovce. — V novič nastavljeni so pa čč. gg.: Ant. Petrič v Šmartno pri Litiji; Avgust Ščinkovec v Mirnoped; Boštjan Elbert v Škofjo Loko in Andr. Adamič v Dol. — Razpisani ste fari Kopanj in Dole.

(Ljubljanska podružnica „Družbe sv. Cirila Metoda“) vstanovlja se v nedeljo 27. septembra t. l. Podružnični zbor bode ob 11. uri popoldne v dvorani Ljubljanske čitalnice s sledečim sporedom: 1. Nagovor. 2. Pretresovanje podružničnih pravil. 3. Volitev podružničnega načelnstva. K pristopu vabi vse prijatelje slovenskega šolstva ustanovni odbor

„Družbe sv. Cirila in Metoda“.

(Prošnja) mestnega odbora za opustitev mestne nemške ljudske šole v Ljubljani, ktera nima zadostnega števila učencev, je c. kr. deželni šolski svet zavrgel.

(Za spominek rankega Janeza Božiča) darovala sta nadalje: Čč. gg.: Primož Peterlin 1 gld. 52 kr. in Karba 1 gld.

(Družba sv. Mohorja) jela je razpošiljati svoje knjige. Včeraj došle so nam: 1. Življenje M. D. in sv. Jožefa 4. snopič. 2. Slovenski Pravniki 3. snopič. 3. Zgodovina katoliške cerkve 2. snopič. 4. Sv. brata Ciril in Metod. 5. Slovenske večernice in koledar za l. 1886.

(Vina) bo letos po Dolenjskem menda še precej in jako dobrega, kakoršnega že več let ni

bilo, ker mu je bilo do sedaj vreme jako ugodno. Reveži, katerim je toča vinograde pobila, ozirali se bodo pa s solznimi očmi po njih ob času trgatve. (300 goldinarjev) podelil je kranjski deželni odbor Račanom v Krškem političnem okraju za podporo, ker jim je toča pobila.

(Iz Šmartna pri Litiji) se nam poroča: V nedeljo popoldne, pri krščanskem nauku, je č. gosp. Martin Molek, kaplan, od nas faranov vzel slovó. 22. t. m. so mu pa pevec zapeli več krasnih pesmi za slovó. V torek zjutraj ob osmih se je iz Šmartna, kjer je čez 4 leta bival, odpeljal na Dole. Bil je tukaj zelo priljubljen. Bog ga živi mnogo let!

Farani.

(Nova banka) napravila se bo v Trstu. „Länderbanki“ in dvema njenima tovaršicama je posebno veliko na tem ležeče, da bi jo v življenje pripravili. Vodja ji bo srbski konzul Kabiglio.

Razne reči.

— V Oseku v Slavoniji začne izhajati s 1. oktobrom nemško pisan list „Slavonische Presse“ po trikrat na teden. Program se razpošilja, v njem se obeta, da se ne bode list oklenil ktere že obstoječih strank, njegovo stališče bode popolnoma objektivno. „Slavonische Presse“ bode drug nemški list v Oseku, in bo veljal za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold. in za četrt leta 2 gld. 50 kr.

— Windischgarsten, trg na gorenjem Avstrijskem, je pogorel od sobote na nedeljo. Dva človeka sta pri tem najdlja nesrečno smrt. C. kr. namestnik, baron Weber, se je podal na kraj nesreče.

— Potres, precej močan, je bil v torek zjutraj na spodnjem Avstrijskem. Poročila so prišla iz Neunkirchen pri Dunajskem Novem mestu, kjer je bil potres ob 3. uri in 55 min. V Aspangu je bil ob 3. uri in 40 min. V Hochwolkersdorfu je bil ob 4. uri silovit potres, ki je ponehal z močnim stresom, tako da so mislili, poslopja se morajo razsuti. Potres čutili so tudi po nekaterih krajih Štajarskega in Ogerskega. Kolikor se more sedaj reči, se je potresal svet po Murišni dolini po stranskih dolih Semeringa, po Steinfeldu, po bližnjih Litavskih gorah in po Dunajskem lesu blizu Dunaja. Najbolj vzhodna točka je bila v Šopronu (Oedenburg). Tam je bil ob 4. uri zjutraj precej močan potres. Sunek (stresovanje) je bil od vzhoda na zahod. Po stanovanjih so se postelje zibale, ure so ostajale. V Trattenbachu v gorah se je ob 4. uri zjutraj zemlja močno stresla, bobnenje je šlo od jugo-zapada proti severo-vzhodu, četrt ure pozneje se je še enkrat potreslo in 20 min. po 7. uri vnovič. Pri prvem sunku so bila poslopja nekoliko poškodovana. Veče škode vendar hvala Bogu ni bilo.

— Starinska razstava, o kateri smo pred nekaj tedni pisali, odprla se je v Lvovu na Galiciskem pred 10 dnevi in je neki vrlo zanimiva. Posebno jo pa hvalijo starinarji in umetniški strokovnjaki. Vidi se neštivilna množica starih, zanimivih in nezmerno dragocenih proizvodov domače obrtnije in umetnije, silno dragocena cerkvena oblačila, poljski in rusinski cerkveni okraški, kelhi, monstrance in križi. Jako zanimiva je tudi zbirka orožja, ki jo je razstavil grof Drohojevski in pa zbirka starinskega lepotečja, kakor so agrafe, igle, prstani in jedna jako dragocena poljska sabla.

— Barke trojčki. Anglež William Coppin je izumil načrt za barke, ki so sestavljene iz treh bark, na obeh konceh posebno ostrih. Srednja teh bark ima biti za tretjino krajša, ima v sebi dva stroja, enega spredaj, drugega zadek; stroja sta dvojnata cilindra („Compound-Maschinen“), vsak ima zase kotel, da goni jeden vijak spredaj, jednega zadek. Ta dvojnata gonilna moč, nezavirna druga od druge, daje varnost zoper nevarnost na morji. Dno barke ni ploščeno, marveč na pol zavroženo, kar zelo pospešuje hitrost. Izumitelj misli s tako ladjo tako hitro voziti, kakor z brzovlakom po železnicah. Troje bark bi bilo sklenjenih po stanovitnih mostovih. Coppin misli, da bodo v bodočnost gradili le take ladje.

Telegrami.

Sofija, 25. sept. Ruski konzul ni hotel sprejeti bolgarske adrese na cara. Poslala se mu je brzojavno, ob enem odšla je pa deputacija k njemu. Sobranje dovolilo je 10 milijonov za vojsko.

Sofija, 25. sept. Vlada je ukazala vsim tistem emigrantom, ki so sumljivi, da bi utegnili mir s Srbijo kaliti, preseliti se v notranje kraje.

Filipopolj, 25. sept. Muhamedneci zbirajo se v gruclah, ki so vse oborožene. Zarad tega knez zastopnike vevlasti prosi, naj bina Sultana pritiskale, ali pripozna zjedinjenje ali

ne. Knez bo dva dni še počakal, potem bo pa na svojo roko ukazal Turkom po iztočni Rumeliji orožje pobirati.

Carigrad, 25. sept. Kabinet se je preosnoval in je Kiamil paša za velikega vezirja, Berolinski poslanik Said paša za zunanjega ministra.

Bukarešt, 25. sept. Hud požar vpepelil je vojaško bolnišnico. Ljudi ni nič zgorelo, pač pa je sicer škoda velika.

Madrid, 25. sept. Španska sprejela je namesto razsodbe, kakor jo je Nemčija predlagala, posredovanje.

London, 25. sept. „Standard“ je zvedel iz Aten, da misli vlada kamore sklicati in mobilizirati, ker se na Kreti pripravljajo na oklic samostojnosti.

Umrli so:

21. sept. Pavlina Jurša, železniškega vozovnega paznika hči, 4 mes., Cerkvene ulice št. 11, katar v šrevesu.

22. sept. Alojzija Pokorn, branječeva hči, 5 mes., Resljeva cesta št. 1, vsled vodenice v glavi.

23. sept. Janez Meše, posestnikov sin, 6 mes., Črna vas št. 46, driska. — Jožef Lampič, tesar, 65 let, Karlovska cesta št. 7, kap. — Reza Kos, zasebnica, 75 let, sv. Petra cesta št. 41, srčna paralisa.

V bolnišnici:

22. sept. Peter Zajec, hlapec, 32 let, Gastritis.

Tuji ei.

23. septembra.

Pri **Maliču**: Emilija Karg, zasebnica, z družino, z Dunaja. — L. Schneider, fotograf, z družino, z Dunaja. — A. Huber, kadet, z Dunaja. — Dr. Jan. Zindler, dež. šolski nadzornik, iz Grada. — Ana Rainer, zasebnica, iz Kranjske gore.

Pri **Stonu**: Baron Kaulbar, zasebnik, z družino, z Dunaja. — Emil Sruh, trg. pot., z Dunaja. — A. Rosenberg in Z. Diamant, trgovca, iz Prage. — Ana Schwachhofer, zasebnica, s hčerjo, iz Trsta. — A. pl. Hirsch, polkovnik, iz Trsta. — Karl Blažeg, nadporočnik, iz Trsta. — Ema Tossisch, graščakinja, s sinom, iz Trsta. — Guido pl. Porenta, veletržec, z družino, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Frane Huyse, zasebnik, z Dunaja. — J. Smerdu, krčmar, iz Jaske. — Ant. Priksen, zasebnik, s Koroskega. — F. Rozman, zasebnik, iz Št. Vida.

Pri **Avstrijskem caru**: Marija Charles, operetna pevka, z Dunaja. — Oton Cattmanni, zasebnik, iz Trsta.

Pri **Virantu**: Petrič, posestnik, iz Logateca.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

25. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 80	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 35	„
4% avstr. zlatna renta, davka prosta	108 „ 70	„
Papirna renta, davka prosta	98 „ 80	„
Akcije avstr.-ogerske banke	864 „ —	„
Kreditne akcije	283 „ —	„
London	125 „ 55	„
Srebro	— „ —	„
Francoski napoleond.	9 „ 95	„
Ces. cekini	5 „ 93	„
Nemške marke	61 „ 75	„

Od 24. septembra.

Ogerska zlatna renta 4%	97 gl. 75	kr.
„ papirna renta 5%	90 „ 55	„
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 97	75
„ Länderbanke	96 „ 50	„
„ avst.-og. Lloyd v Trstu	559 „ —	„
„ državne železnice	288 „ 75	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	189 „ —	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 127	25
4% „ „ 1860	500 „ 139	25
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 169	—
„ „ 1864	50 „ 167	75
Kreditne srečke	100 „ 175	—
Ljubljanske srečke	20 „ 21	75
Rudolfove srečke	10 „ 18	20
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	115 „ 20	„
„ Ferdinandove sev.	106 „ —	„
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ —	„

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal in ima v zalogi sledeče (31)

knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje:

a) Praktično metodiko	cena — gl. 80	kr.
b) Prvi poduk	— „ 60	„
c) Fiziko in kemijo	— „ 60	„
d) Prirodopis	— „ 56	„
e) Zemljepis	— „ 26	„
f) Geometrijo	— „ 24	„
g) Malo fiziko	— „ 23	„
h) Domovinoslovje	— „ 20	„
i) Pripovedi iz zgod. Štajarske	— „ 6	„
j) Opis krškega okraj. glav.	— „ 30	„
k) Zgodovina štaj. Slovencev	1 „ 20	„

Isti pisatelj ima v zalogi tudi razne pisanke in risanke, mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid Krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal (12)

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) velja 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

Dovršni zvezek še izide.

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odrasčenim, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva.

I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151.

II. „ „ „ 1885 „ V, 160.

III. „ prvi „ 1883 „ IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr. krasno v platnu vezan 60 kr., vsi trije deli skupaj krasno v platnu vezani veljajo le 1 gld. 50 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Germana, izgled krščanske potrpežljivosti.

Cena 5 kr.

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.

Cena 5 kr.

To delo je že po „Zg. Danieli“ dovelj znano. Ko se je tudi v posebnih zvezkih izdalo, je bilo z veseljem sprejeto, po raznih časnikih vgodno ocenjeno in jako priporočano. — Posebne prednosti tem zvezkom so: 1. Zanimljiva in raznovrstna tvarina iz raznih stanov in časov. O njej piše pisatelj v uvodu I. zvezka: „Menim, da prav sodim, če pravim, da med drugim so zlasti lepe zgodbe in zgledi tisto oralo, katero najgloblje seže v rahlo zemljico mladostnega srca in ob enem zaseže v njem seme, ki ne more ostati brez dobrega sadu. In sicer pred vsem take zgodbe, pri katerih ni treba mlademu čitatelju še vpraševati, so li resnične ali ne?“ Tvarina je tako razdeljena, da se v prvem zvezku opisujejo zgledi iz sedanjega veka; drugi zvezek sega že bolj v oddaljene čase; slednji pa se čedalje bolj bliža začetku krščanstva. — Pridjalo bi se še lahko mnogo, kakor pravi pisatelj v uvodu III. knjige, a knjiga bi se morala podražiti in marsikaj bi se moralo ponavljati. Zdaj pa je zlasti poskrbljeno za različenost in mikavne prizore. 2. Lahko umevna pisava. „Cvetje iz vrtov sv. Frančiška“, ki se samo odlikuje po lepi slovenščini, piše (I. l. 9. zv.): „Mi vsim našim bralcem, zlasti staršem, katehetom in učiteljem, ki imajo mladim za dobro, tečno berilo skrbeti, toplo priporočamo te lepe knjižice. Našli bodo v njih tisto pristrčno, detečje ljubeznjivo pisavo...“ Posebno rabno dela knjigo to, da je vsak večji popis razdeljen v več oddelkov s primernimi napisi, uvodi itd. 3. Namen. V resnici koristiti mladini, ki tu lahko razvidi, kako so mladi svetniki in svetnice se morali vojskovati in premagovati, da so to postali, kar so. Zato tudi prof. A. Zupančič v „Pastirstvu“ (I. del, str. 230) posebej priporoča gg. katehetom te knjige. 4. V primeri z družimi enakimi knjigami jako nizka cena! Želeči je toraj, da se to koristno delo še pridniše razširja med Slovenci nego do zdaj.

(14)

Katoliška Bukvarna.

Najboljši papir za cigarete

je

LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zarad tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (2)

FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Béranger, à PARIS